

การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1*

TEACHERS' PARTICIPATION IN INTERNAL QUALITY ASSURANCE
MANAGEMENT IN POOCHAOSAMINGPRAI SCHOOLS GROUP UNDER
THE SAMUTPRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

สุปวีณ์ ชูรัศมี

Supawee Chooratsamee

อัจฉรา วัฒนาณรงค์

Achara Whattananarong

มหาวิทยาลัยพะเยา

University of Phayao, Thailand

E-mail: supaweechooratsamee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในปีการศึกษา 2563 จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และวิธีการของเซฟเฟ้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่ช่วงอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

* Received 20 June 2021; Revised 9 August 2021; Accepted 27 August 2021

พบว่า ด้านการวางแผนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ครูที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมและรายด้าน ไม่ต่างกัน และ 5) ครูที่ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของครู, การจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน, กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย

Abstract

The objectives of this study were to investigate and compare the teachers' participation in internal quality assurance management in Poochaosamingprai schools group under the Samutprakan Primary Educational Service Area Office 1 in the aspects of Plan, Do, Check and Act in overall and each aspect classified by gender, age, education level and quality assurance experience. This study was quantitative research. The samples consisted of 200 teachers teaching in the academic year 2020. The instrument used was a five rating scale questionnaire with reliability at .99. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, a t-test, a One - Way Analysis of variance and Scheffe's method. The results of the study were as follows: 1) The teachers' participation in internal quality assurance management in overall and each aspect were at a high level. 2) There was no significant difference between the teachers with different gender in participation in internal quality assurance management in overall. When considered in each aspect, it was found that there was a significant difference in the aspect of Do at the level of .05. 3) There was no significant difference between the teachers with different age in participation in internal quality assurance management in overall. When considered in each aspect, it was found that there was a significant difference in the aspect of Plan at the level of .05. 4) There was no significant difference between the teachers with different education level in participation in internal quality assurance management in overall and each aspect. 5) There was a significant difference between the teachers with different quality assurance experience in participation in internal quality assurance management in overall. When considered in each

aspect, it was found that there was a significant difference in the aspect of Plan at the level of .05.

Keywords: Teachers' participation, Internal quality assurance management, Poochaosamingprai schools group

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นโลกแห่งการแข่งขัน ทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละประเทศเป็นปัจจัยสำคัญของการแข่งขัน คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการศึกษา อนาคตของเด็กไทยอยู่ในสภาพที่ต้องการการแก้ไขอย่างรวดเร็ว ผลการประเมินจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ประเทศไทยอยู่ในระดับท้ายๆ ของโลก ไม่ว่าจะเป็น คุณภาพการประถมศึกษา คุณภาพการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคุณภาพระบบการศึกษา (วิจิตรศรีสอาน, 2562) โดยประเทศไทยได้ถูกนำไปจัดอันดับในการแข่งขันของประเทศต่างๆ โดยหน่วยงานหนึ่งที่น่าเชื่อถือคือ International Institute for Management Development (IMD) ได้นำข้อมูลของประเทศต่างๆ จำนวน 63 ประเทศ มาจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับท้ายๆ คือ พ.ศ. 2560-2563 อยู่อันดับที่ 54 56 56 และ 55 ตามลำดับ (International Institute for Management Development, 2020)

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพที่ดี จึงได้มีการกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ โดยมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2562) ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา, 2561) ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งจึงได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยจัดทำรายงานประจำปีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผล

การรับรองในภาพรวมของโรงเรียนทั้งหมด 7,791 แห่ง ได้รับการรับรอง จำนวน 4,185 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.72 และไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 3,606 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.28 ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายนอกไม่ผ่านการรับรองสืบเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายในไม่ได้ตามมาตรฐาน สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพ สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ความรู้ความเข้าใจของเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินงานประกันคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในกระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหาร คือ ทฤษฎีวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming) หรือ วงจร PDCA ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การวางแผน (Plan) 2) การดำเนินงานตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบการประเมินผล (Check) และ 4) การพัฒนาและปรับปรุง (Act) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554) และการจัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทุกฝ่าย ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน โดยครูเป็นทรัพยากรหลักในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ครูควรมีการเตรียมความพร้อมของตนเอง โดยทำการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประเมินผลการศึกษา รวมทั้งสร้างเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ (ฉวีรดา เวชญาลักษณ์, 2559)

กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพราย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนทั้งหมด 11 โรงเรียน มีครูจำนวน 200 คน และมีนักเรียนประมาณ 3,230 คน ซึ่งทุกโรงเรียนได้มีการจัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและจัดทำรายงานประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ในปีการศึกษา 2562 บุคลากรหรือผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพ ขาดการนำมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับไปใช้ในการกำหนดและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดระบบการพัฒนาคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2560)

จากความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพ

การศึกษาภายในของกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพรายที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563 ดังนี้ โรงเรียนวัดสวนส้ม จำนวน 37 คน โรงเรียนวัดมหาวงษ์ จำนวน 19 คน โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก จำนวน 31 คน โรงเรียนวัดบางฝ้าย จำนวน 16 คน โรงเรียนวัดสำโรงเหนือ จำนวน 18 คน โรงเรียนวัดแหลม จำนวน 13 คน โรงเรียนวัดทองคั้ง จำนวน 9 คน โรงเรียนฉัตรทิพย์เทพวิทยา จำนวน 8 คน โรงเรียนวัดบางหัวเสือ จำนวน 14 คน โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์ จำนวน 22 คน และโรงเรียนวัดปทุมทังสนาวาส จำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ขอบข่าย และงานวิจัยเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท โดยครอบคลุมตัวแปร การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกระบวนการ PDCA และนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และใช้เทคนิค IOC (Index Item Objective Congruence) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ กับบุคลากรครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบอีกครั้ง แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน และนำแบบสอบถามไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง และรับกลับคืนมาด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' method)

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการจัดดำเนินงานตามแผน ด้านการวางแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวมและรายด้าน จำแนกได้ดังนี้ 1) ครูที่เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดดำเนินงานตามแผนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ครูที่ช่วงอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมและรายด้าน ไม่ต่างกัน และ 4) ครูที่ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการ

จัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียน ปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 แยกอภิปราย เป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางเท่านั้น จึงทำให้แต่ละโรงเรียนมีบุคลากรจำนวนไม่มาก ส่งผลให้ครูเข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมประเมินผลในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของสถานศึกษามากขึ้น โดยสถานศึกษาได้กำหนดนโยบายให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 4 ลักษณะ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา 3) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และ 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในนั้น สถานศึกษายึดหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้จากองค์กรภายนอก ภายในระยะเวลา 5 ปี และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี จิงณาเจริญเลิศ และภัชญา ธงศิลา ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี ผลการวิจัยพบว่าบุคลากร มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูง (เพ็ญศรี จิงณาเจริญเลิศ และภัชญา ธงศิลา, 2554)

1.2 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการประชุมชี้แจง สร้างจิตสำนึกหรือจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูทุกคนศึกษาทำความเข้าใจและมีความตระหนักในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 เมื่อพิจารณาผลการศึกษาด้านการวางแผน ยังพบว่าประเด็นการกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรในแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีประสิทธิภาพ และการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าหมาย อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะหน้าที่นี้ มักเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานมากกว่าครู ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการระบุ ประเด็นการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน โดยกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษา ต้องมีระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง และกระทรวงศึกษาธิการได้มีการออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ และครูได้มีบทบาทร่วมในการ รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมการที่จะรับรองการเปลี่ยนแปลงและมี โอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ อีกทั้งสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูเข้ามามี ส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งผลการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี ศิริสุขไพบูลย์ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการ ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอกะเลง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอกะเลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก (อรุณี ศิริสุขไพบูลย์, 2558)

1.3 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้าน การดำเนินงานตามแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญ ในการกำกับ ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่ครูและคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ร่วมดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมกับครู และให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครู ทำให้ครู สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ประชุมมอบหมาย ปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ครูให้ความร่วมมือกับคณะทำงานในการดำเนินงาน และ ได้ เสนอบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญของครูไว้อย่างชัดเจน คือ ครูมีหน้าที่ดำเนินงานตาม แผนงานหรือโครงการ จึงส่งผลให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในด้านการดำเนินงานตามแผน ผลการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรดา เวชญาลักษณ์ ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า สภาพการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม และด้านการดำเนินการ มีการ ดำเนินการอยู่ในระดับมาก (นิรดา เวชญาลักษณ์, 2559)

1.4 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้าน การตรวจสอบและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารร่วมกับครู และคณะทำงานในการดำเนินงาน เพื่อกำกับ ติดตามและประเมินผลระหว่างการทำงาน รวมทั้งให้คำปรึกษาหารือ แก้ปัญหา แก่ครู และคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ส่งผลให้ครูมีส่วนร่วมใน การให้ข้อมูลผลการดำเนินงานแก่คณะทำงาน ร่วมตรวจสอบผลการดำเนินงาน และร่วม ประชุม แลกเปลี่ยน เสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงพัฒนางาน ซึ่ง ได้เสนอบทบาทหน้าที่และ

ภารกิจสำคัญว่า ครูมีหน้าที่ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลตามแผนงาน/โครงการ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี ศิริสุขไพบูลย์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอกาบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว่า อำเภอกาบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการตรวจสอบและทบทวน อยู่ในระดับมาก (อรุณี ศิริสุขไพบูลย์, 2558)

1.5 ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารร่วมกับครู คณะทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางการปรับปรุง พัฒนา ให้คำปรึกษาแก่คณะทำงาน และนำผลไปใช้วางแผนกำหนดเป้าหมาย และร่วมดำเนินการตามแนวทางที่ตกลงร่วมกัน ยกเว้นประเด็นการนำเสนอผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และการนำเสนอรายงานประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานต้นสังกัด อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการคัดเลือกตัวแทนครูเป็นผู้นำเสนอ จึงอาจทำให้ครูส่วนมากไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวมากนัก ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรภา เพชรสงคราม ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่า ครูบางส่วนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษา (จีรภา เพชรสงคราม, 2554)

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ชายและหญิง มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ จึงทำให้การมีส่วนร่วมของครูชายและหญิง ด้านการวางแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูชายและหญิงด้านการดำเนินงานตามแผน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะเพศหญิงจะมีระดับความร่วมมือที่มากกว่า มีความรับผิดชอบ ความวิริยะ ความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จด้านการดำเนินงานตามแผนมากกว่าเพศชาย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ วันทนา เนื่อน้อย ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับ 1 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน (วันทนา เนื่อน้อย, 2559)

2.2 ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีช่วงอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูทุกช่วงอายุทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเข้ารับอบรม สร้างความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในร่วมกัน จึงทำให้ครูในทุกช่วงวัย ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน อีกทั้งผู้บริหาร อาจให้ความสำคัญในการกำกับ ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู ทำให้ครู สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เต็มตามศักยภาพ ส่งผลให้ครูที่มีช่วง อายุต่างกั้มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี จิงธนาเจริญเลิศ และภัชญา ธงศิลา ได้ ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร ต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี ผลการวิจัยพบ ครูที่มีอายุต่างกั้มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีช่วง อายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการ วางแผน แตกต่างกับครูที่มีช่วงอายุ 31 – 40 ปี และมากกว่า 41 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 อาจเป็นเพราะครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ส่วนใหญ่เป็นครูที่สำเร็จการศึกษาใหม่ ยังมี ประสบการณ์ในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการวางแผน ดำเนินการไม่มาก จึงทำให้บทบาทส่วนใหญ่ในด้านการวางแผนดำเนินการเป็นหน้าที่ของครูที่มี ช่วงอายุมากกว่า เนื่องจากมีอายุงานหรือประสบการณ์ในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในมาก ต้องอาศัยความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญในการวางแผน โดยเฉพาะ เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การเสนอ ความคิดเห็นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้ครอบคลุมภารกิจและความ รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเสนอความคิดเห็นในการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (เพ็ญศรี จิงธนาเจริญเลิศ และภัชญา ธงศิลา, 2554)

2.3 ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มี ส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทุกคนทั้งระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญา

ตรีได้ศึกษาทำความเข้าใจและมีความตระหนักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในร่วมกัน จึงทำให้ครูทั้งระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน อีกทั้งให้ความสำคัญในการกำกับ ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่ครู ร่วมดำเนินงานตามแผนงานกับครู ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครู ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ประชุมมอบหมายได้ อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีศักยภาพในการปฏิบัติงานไม่น้อยไปกว่ากัน ทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา เนื่อน้อย ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะลา เขต 1 พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะลา เขต 1 ไม่แตกต่างกัน (วันทนา เนื่อน้อย, 2559)

2.4 ครูกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1 ที่มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกัันมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาก ได้ผ่านการอบรมพัฒนา สร้างความรู้ และความเข้าใจมากกว่าทำให้เกิดความเชี่ยวชาญในงาน จึงสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านการวางแผนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพได้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่น้อยกว่า ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครพัฒน์ อุดมพัฒน์ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 (อัครพัฒน์ อุดมพัฒน์, 2554)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามในแต่ละด้านยังมีประเด็นที่ควรพัฒนา ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยแต่งตั้งให้ครูทุกคนเป็นคณะกรรมการในการดำเนินงาน ปฏิบัติหน้าที่ตามความรู้และความสามารถอย่างเหมาะสม 2) การมีส่วนร่วมของครูในด้านการวางแผน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบการดำเนินงานด้านการเงินบัญชี และระเบียบปฏิบัติในการใช้เงินของสถานศึกษามากขึ้น 3) การมีส่วนร่วมของครูในด้านการดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น การให้ข้อมูลด้านการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ในสถานศึกษามากขึ้น 4) การมีส่วนร่วมของครูในด้านการตรวจสอบและประเมินผล ผู้บริหารควรแต่งตั้งให้ครูทุกคนเป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบและประเมินผล อาจจะทำให้ครูมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระหว่างครูด้วยกันเอง รวมทั้งให้คำปรึกษาหารือและแก้ปัญหาร่วมกันมากขึ้น และ 5) จากผลการศึกษาที่พบว่า ครูที่มีช่วงอายุน้อยกว่า และประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาน้อยกว่า มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในน้อย ดังนั้น สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้าร่วมการอบรมพัฒนาดตนเอง สร้างความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และสนับสนุนให้ครูที่มีช่วงอายุมากกว่า และประสบการณ์มากกว่าได้ถ่ายทอดความรู้หรือถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับครูที่มีช่วงอายุน้อยกว่า และประสบการณ์น้อยกว่าได้ ส่งผลให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามากขึ้นและเท่าเทียมกัน

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา. (2561). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135. หน้า 3 - 5 (23 กุมภาพันธ์ 2561).
- จิรภา เพชรสงคราม. (2554). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 11(1), 202 - 213.

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136. หน้า 49 - 53 (1 พฤษภาคม 2562).
- เพ็ญศรี จิงธนาเจริญเลิศ และภัสญา ธงศิลา. (2554). ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร ต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารพยาบาลและการศึกษา, 4(3), 92 - 105.
- วันทนา เนื่อน้อย. (2559). การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. ใน การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2562). การทดสอบระดับชาติ และการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน: เหลียวหลังแลหน้า. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564). สมุทรปราการ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2557). สรุปผลการประเมินภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558). กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- อรุณี ศิริสุขไพบูลย์. (2558). ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ตำบลวังหว้า อำเภอแกลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัคคพัฒน์ อุดมพัฒน์. (2554). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- International Institute for Management Development. (2020). IMD World Competitiveness Yearbook. Retrieved December 5, 2020, from <http://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center/>